

Dagmar Scholzová

English postmodifiers in translation to Czech

Překladové protějšky anglických postmodifikátorů

Diplomová práce, Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky, Praha, srpen 2013, 64 s + přílohy.

Posudek oponenta

Cílem diplomové práce Dagmar Scholzové bylo porovnat užití anglických postmodifikátorů a jejich českých překladových ekvivalentů na materiálovém vzorku 200 příkladů čerpaných z popisných pasáží čtyř beletristických zdrojů (Christie, Durrell, Fitzgerald, Capote). Porovnání, založené jednak na teoretickém popisu postmodifikace v systému jednoho a druhého jazyka, jednak na analýze excerpovaných příkladů z hlediska shod a rozdílů v konkrétních překladových realizačních formách, bylo koncipováno typologicky, s ohledem na rozdíl mezi převahou analytickou/izolující anglickou gramatikou a převahou syntetickou/flektivní gramatickou českou. Záměrem autorky přitom bylo nasbíraný materiál analyzovat, kategorizovat a popsat jak s ohledem na objektivní, systémově dané souvislosti gramatické (resp. náhradní, kompenzující prostředky vyplývající z nedostatku takových souvislostí), tak s ohledem na realizační formy poplatné subjektivním řešením překladatelské volby.

Máme-li stručně shrnout klady předložené práce, je třeba především konstatovat, že byla rozvržena logicky a koherentně a že její autorka byla svým tématem zřetelně zaujata, prokázala vhléd do zvolené problematiky (a to včetně problematiky bohemistické, což u dnešních diplomandů nebývá běžné) i schopnost o ní pojednat srozumitelným způsobem a vesměs hladce plynoucí angličtinou.

Zároveň je nutno zdůraznit, že diplomandka předložila studii nehotovou. To je základní nesnáz, s níž se čtenář i hodnotitel potýká zejména ve 4. kapitole, jež je analytickým jádrem studie, a soustavně pak od podkapitoly 4.3 (s. 40) prakticky až do konce textu. Výše konstatované klady proto text nevykazuje v úhrnu a soustavně (kapitoly 1. a 2. a text poznámek pod čarou argumentační i stylistickou úrovní znatelně převyšují zbytek textu), a celkově nezbývá než uzavřít, že povaha a míra nedotaženosti výsledné podoby diplomové studie v její klíčové rozborové části a ve shrnutí výsledků je taková, že prakticky znemožňuje práci kvalifikovaně zhodnotit.

Hlavní problematické charakteristiky textu se nyní pokusím stručně shrnout.

1. V práci zcela schází kapitoly 4.9 (*Summary of Findings*) a 6. (*Shrnutí*). Mezi s. 35 a 36 schází (?) sekce 4.1.
2. Od kapitoly 4.3. je text z větší části jen málo koherentním sledem nedostatečně zredigovaných poznámek k jednotlivým příkladům či problémům (jakkoli řada z nich obsahuje relevantní a zajímavé postřehy). Souvislost mezi odstavci a zejména souvislost mezi příslušným textem a tabulkami s kvantitativními výsledky musí čtenář většinou pracně domýšlet.
3. Tento nedostatek mohl být alespoň kompenzován, kdyby text kapitoly 5. (*Conclusions*) býval obsírnější a konkrétnější, ale to se bohužel nestalo (ten neobsahuje ani jasně uvedené hypotézy, které se ověřovaly; k odkazu ke kapitole 4.8 je na s. 61 řeč o kategoriích realizačních forem, kdy postmodifikace nebyla do češtiny převedena, avšak tyto kategorie nejsou souhrnně konkretizovány, atd.).
4. Některým podkapitolám analytické části schází jasná výkladová struktura, a to včetně grafického uspořádání (např. podkapitola 2.4; Tabulky 6-8 na s. 53 měly být pro větší

přehlednost umístěny hned na začátku kapitoly 4.3; totéž platí pro Tabulky 10-11 v kapitole 4.4.1; kapitola 4.8 již ani neobsahuje příklady, které se komentují).

5. Kapitola 3. nepřehledně mísí kritéria vedoucí k zařazení jedněch příkladů do vzorku s kritérii pro vyloučení jiných.
6. Teoretická kapitola vykazuje problematické rozvržení posloupnosti informací (např. poměr podkapitol 2.3 a 2.2); obecně lze říci, že některé pasáže z kapitoly analytické (4.) měly být součástí kapitoly analytické (2.), a naopak.
7. Text charakterizuje výrazná repetitivnost, a to včetně komentovaných příkladů (srov. např. příklad CA 12 na s. 12 a 25).

Práci dále charakterizuje řada dílčích pochybení a nedotažeností, která jsou sice většinou formálního rázu, avšak i ony sdělnost a odborný dosah textu podstatně ovlivňují. Zde zmiňme především nedostatečné značení příkladů z hlediska příslušnosti k danému zdrojovému textu v kapitole 4., řadu nefunkčních křížových odkazů (např. odkaz k chybějící Tabulce 16 na s. 40) a graficky nepřehledné uspořádání souboru příkladů na stránkách Příloh. Grafické a (nečetné) jazykové chyby jsem si dovolil vyznačit do výtisku diplomové práce, který jsem měl k dispozici.

Závěr:

S ohledem na výše řečené není možné dospět k jinému závěru, nežli práci ve stávající podobě k obhajobě nedoporučit. Toto konstatování vyslovuji s politováním, neboť jsem si jist, že její nehotový tvar jde na vrub časové tísně, a nikoli diplomandčině odborné nekompetentnosti.

Praha, 14. září 2013

Doc. PhDr. Jan Čermák, CSc.